

Plafonarea adaosului comercial la produselor românești – riscuri semnificative de concurență

Recent, se discuta în spațiul public de o masura legislativa care urmarește plafonarea adaosului comercial la alimentele de baza pentru toate produsele românești, care sunt procesate cu materie prima din România. Din spațiul public, înțelegem ca scopul urmarit al masurii ar fi, pe de o parte, protejarea comerțului cu produsele românești și, pe de alta parte, protejarea consumatorilor din România prin asigurarea accesului la produse românești la un preț „corect”.

O astfel de masura prezinta, din perspectiva regulilor de concurență, o serie de implicații majore.

În primul rând, reglementarea unor reguli specifice aplicabile doar produselor românești (cu scop de susținere a acestora) ar putea intra în conflict cu regulile europene în materie. Din aceasta perspectiva România ar putea risca o procedura de *infringement* și amenzi din partea Comisiei Europene¹. Istoric, Comisia Europeană a intervenit în alte situații în care, prin diverse acte normative, statul român a urmarit favorizarea produselor autohtone, încalcându-se astfel principiul liberei circulații a bunurilor și serviciilor (spre exemplu, demararea procedurii de *infringement* cu privire la dispozițiile Legii 150/2016 pentru o posibila favorizare a produselor locale în detrimentul celor provenite din afara României). Pentru a evita o situație de *infringement*, statul român trebuie sa se asigure ca aceste masuri au un obiectiv de interes public, sunt indispensabile protejării anumite zone cu impact social, sunt proporționale prin raportare la interesul legitim protejat și sunt limitate în privința acoperirii lor, inclusiv din perspectiva temporală.

În al doilea rând, masura ar privi doar o parte a produselor din piața (doar produsele românești), ceea ce ar putea crea dezechilibre majore. Astfel, în urma masurii, am avea o serie de produse unde exista o reglementare ce afecteaza prețul de vânzare, iar altele fara o astfel de reglementare, ambele categorii de produse aflându-se pe rafturile retailerilor, concurând în mod direct.

În final, masura ar putea ajunge sa afecteze chiar producatorii pe care, la nivel principial, dorește sa îi protejeze. Cum aceste produse ar putea deveni mai puțin atractive pentru retailerii dat fiind limitarea adaosului comercial, furnizorii locali vor avea dificultăți în a accesa rafturile marilor rețele de comercializare, vor fi plasați pe o poziție mai dificila în prezentarea ofertei lor prin comparație cu produsele straine și nu vor putea oferi la fel de multa flexibilitate pentru a-și crește vânzarile și prezența la raft. De asemenea, din perspectiva mesajului catre consumator, produsele românești nu vor putea beneficia de reduceri mai mari (adaosul fiind plafonat) prin comparație cu cele din straine, care nu vor fi limitate în vreun fel (produsele straine deveni atractive clienților locali și pentru ca vor putea prezenta o reducere de preț, procentuala sau absoluta, semnificativa, chiar daca, în final, prețul de vânzare al acestora ar fi mai mare decât prețul produselor românești).

În masura în care se dorește o protejare a bunei funcționari a pieței și asigurarea accesului produselor românești pe rafturile marilor rețele, soluțiile ar trebui cautate în setarea unor criterii de relevanță și performanța, inclusiv prin o mai buna reglementare a posibilității de asociere a furnizorilor locali, și nu prin supra reglementare. Într-o economie libera, orice piața funcționala ar trebui sa se regleze prin mecanismele

cererii și ofertei, iar intervențiile statului ar trebui să fie limitate.

Organele statului au mijloace instituționale de intervenție, atât prin cadrul legislativ existent, cât și prin controalele instituțiilor abilitate (spre exemplu, cazurile de delistare nejustificată a produselor românești pot fi analizate de Consiliul Concurenței, anumite tipuri de practici comerciale neloiale sunt verificate de Autoritatea Națională privind Protecția Consumatorilor). Reamintim faptul că autoritatea de concurență a avut un rol activ în analiza acțiunilor promoționale din retailul alimentar și a intervenit atunci când a constatat încălcări ale legislației de concurență.

1. În cazul în care statul membru și Comisia nu reușesc să găsească o soluție conformă cu legislația Uniunii Europene, Comisia Europeană poate iniția o procedură oficială de *infringement*. În cazul în care statul membru continuă să nu se conformeze, CJUE poate, pe baza unei propuneri din partea Comisiei, să impună o sumă forfetară și/sau o penalitate zilnică unui stat membru în cauză.